

POWSZECHNA GAZETA MŁYNARSKA

ORGAN „KOŁA MŁYNARZY“

Redakcja i Administracja: Lwów, ul. Boimów 1. 3. — Telefon 148. — P. K. O. Nr. 142.326.

Wychodzi dwa razy miesięcznie.

Redakcja rękopisów nie zwraca

PRENUMERATA: kwartalna dla członków 3 zł., dla nieczłonków 5 zł. Numer pojedynczy 1 zł.

Sztuczne bielenie oraz przyspieszanie dojrzewania mąki.

Odczyt wygłoszony w Polskim Towarzystwie Chemicznym w Łodzi oraz w Państwowej Szkole Higieny w Warszawie.

Kwestja bielenia względnie odbarwiania mąki powstała po raz pierwszy jeszcze w roku 1898, a więc mniej więcej lat temu trzydzieści, kiedy pewien młynarz francuski zupełnie niespodziewanie opatentował sposób bielenia mąki, rozumiejąc przez to, jak się sam wyraził, bielenie części organicznych zawartych w mące.

Jak wyraźnie wynika z brzmienia samego patentu, procedura stosowana wówczas przez owego młynarza, miała przede wszystkim na celu otrzymanie mąki koloru śnieżno-białego.

Jak wszystkim wiadomo, młynarze dostarczają mąki wysokiego lub niskiego przemięta procentowego, w zależności od stosunków lokalnych. Mąki przemięta wysokiego, mają kolor biały z odcieniem lekko żółtawym, mąki niskiego przemięta są koloru mniej białego z odcieniem ciemno-szarym.

Ogół jednak publiczności, pomimo różnicy cen, woli pieczywo koloru jak najwięcej białego. Nie trzeba dodawać, że bodźcem, pobudzającym do bielenia mąki, była przede wszystkim chęć osiągnięcia jak największych zysków ze sprzedaży mało lub mniej wartościowej, t. j. o dużym procencie, czemu zresztą nie należy się dziwić, zwłaszcza, jeśli się weźmie pod uwagę, że pieniądź jest nervus rerum wszelkich poczyną ludzkich, a tem bardziej owego młynarza francuskiego z jakiegoś zapadłego kąta Francji.

Ale idea, zapoczątkowana przez owego młynarza, dała wkrótce zupełnie nieoczekiwane wyniki, okazało się bowiem, że środki chemiczne, jak to dalej zobaczymy — przeważnie substancje o własnościach utleniających, stosowane do bielenia mąki, osiągały nie tylko pożądaný cel, lecz — co najważniejsze — przyczyniały się do zjawiska dojrzewania czyli maturacji mąki, co jest rzeczą bardzo doniosłą. Otóż praktyka życia codziennego wykazuje, że pieczywo otrzymane ze świeżej mąki, t. j. z mąki dopiero co dostarczonej z młyna, źle się piecze, niewyrasta, rozlewa się, wów-

czas gdy pieczenie z mąki nieco zestarzałej, zleżałej, zmagazynowanej w ciągu kilku tygodni, daje bez porównania lepsze rezultaty. Przyczyną podobnego zjawiska jest prawdopodobnie samorzutnie zachodzące w mące utlenianie podczas jej dłuższego leżenia i jednoczesnego przewietrzania. (Poniżej opiszemy jak bez utleniania można otrzymać przyspieszenie dojrzewania mąki). Bielenie zatem już w bardzo krótkim czasie zbiegło się ze sztucznem przyspieszaniem dojrzewania mąki, przy pomocy pewnych środków chemicznych.

Oczywiście korzyści osiągnięte z przyspieszonego i sztucznego dojrzewania mąki są dość znaczne, zwłaszcza jeśli się weźmie pod uwagę, że w danym razie odpada konieczność dłuższego magazynowania mąki, bądź u młynarza, bądź u piekarza ewentualnie tam, gdzie mączarze w młynie przemielają zboże, czyli tem samem odpada konieczność unieruchomienia kapitału, co naturalnie przyczynia się do zwiększenia dochodów.

Pozatem środki chemiczne, stosowane przy omawianej procedurze nie tylko są czynnikami oksydacyjnymi i odbarwiającymi, lecz również czynnikami antyseptycznymi, niszczą zatem mogące się ewentualnie tam rozwijać roztocze mączne (pasorzyty zwierzęce) oraz bakterje chorobotwórcze i inne szkodliwe drobnoustroje, z czego wypływa możność dłuższego magazynowania mąki (n. p. w magazynach dla celów wojennych). Ponadto podaje się na dobro tej metody, że chleb wypieczony przy tej pomocy, nawet z mąki przemięta dużego procentu, n. p. 95 proc., staje się koloru śnieżno-białego. Chleb taki jest lepiej wyrośnięty t. j. pulchny, lepiej się piecze i bardziej jest porowaty, a wydajność otrzymanego pieczywa ma być wyższa od wydajności pieczywa, otrzymanego z tego samego gatunku mąki, lecz nie bielonej. Zwolennicy tej metody utrzymują nawet, że chleb wypiekany z mąki bielonej, jest więcej pożywny i łatwiej strawny ponieważ jest bogatszy w gluten.

C. d. n.

STANISŁAW INGLOT.

Młynarstwo zawodowe.

(Ciąg dalszy).

Wykorzystanie siły popędowej a przemysł tartaczny.

Wydatność gnatru ocenić można także w stosunku do długości przetrniętej powierzchni albo ilości metrów kwadratowych w pewnym czasie, przy równoczesnym uwzględnieniu zużycia siły.

Piły taśmowe poruszają się w jednym kierunku, biegiem ciągłym z szybkością 20—35 m. na sekundę, przyczem posuwanie się drzewa jest również ciągłe, a wynosi $\frac{1}{50}$ — $\frac{1}{300}$ w stosunku do szybkości piły.

Cyrkularki o pewnych rozmiarach posiadają też pewne ilości obrotów, i tak cyrkularki

o średnicy	500,	700,	900,	1000
o grubości	2:40	3:00	3:60	4:20
mają w minucie obrotów	2000	1500	1200	950

Droga, którą przebywają końce zębów, wynosi przy każdej wielkości cyrkularki od 52—56 m. na sekundę, posuwanie się drzewa posiada $\frac{1}{25}$ — $\frac{1}{300}$ tej szybkości.

Pendałówki, są to cyrkularki — zmontowane na ruchomem ramieniu, a służą do przeżynania drzewa w poprzek. Piły poprzeczne używane do przeżynania kłoców w poprzek, umieszcza się poza tartakiem, zużywając do pracy tychże prądu elektrycznego lub innej zbędnej siły.

Piły fornirowe urządzone są podobnie jak gnatry poziome, jednak o bardzo cienkiej pile od 0.3 mm. w wyż, o skoku 500—700 mm., przy 300—600 obrotach na minutę. Heble fornirowe działają przy pomocy szerokiego ostrza, posuwającego się poziomo. Spiralne maszyny fornirowe oddzielają odpowiedniej ilości warstwę drzewa parzonego, przyczem nóż jest umocowany stale, kłoc zaś obraca się dokoła swej osi. Jedyny odpad przy tym ostatnim sposobie stanowi rdzeń od 7—10 cm. grubości.

Heblarki do heblowania desek i do wyrobu okrągłych stylisk, maszyny do rozdrabniania heblowin, do fabrykacji składowych części skrzyń, dalej maszyny do wyłabiania prasy, służącej do sporządzania brykietów znajdują zastosowanie w ubocznych gałęziach przemysłu tartaczno.

Niewykorzystana więc siła w młynie zużyta być powinna do uruchomienia takiej maszyny tartacznej, która mogłaby wyrobami swojemi zaspokoić w pierwszym rzędzie okolice — wyroby zaś jak dykty, forniry, fryzy na parkiety i deszczułki na posadzki, na nie musiałoby się mieć już z góry upatrzony zbyt.

Rodzaj drzewa w okolicy i jego jakość odgrywają w tym wypadku także wielką rolę. Największe zastosowanie w wyrobach tartacznych mają dęby, buki i częściowo materiał sosnowy. Wszelkie odpadki drzewne jak obrzynki, kora, trzaski, trociny, powinny być ekonomicznie przez młyn wykorzystane, bądź to przez użycie jako paliwa przy maszynach parowych, bądź też w gospodarstwie domowym.

Do obsługi gnatru potrzebny jest jeden człowiek a przy szybko bieżących gnatrach dwóch pomocników. Cyrkularkę do obrzynania desek obsługuje dwóch ludzi. Pendałówkę jeden człowiek. Przy heblarce o średnich rozmiarach zajęci są: jeden robotnik wsuwający deski w maszynę, jeden pilnujący regulatora, jeden odbierający z maszyny deski heblowane i jeden usuwający heblowiny, razem 4-ch ludzi.

Szlifierkę obsługuje jeden człowiek, wystarczając zupełnie na 3—5 gnatrów wraz z cyrkularkami. W ciągu 10 godzin 2 robotników powinno wykonać następującą pracę: wyrzucić ręcznie z dłużyc 10—20 m³ kłoców i donieść do hali tartacznej 40—60 kłoców, posortować 30—40 m³ tartego materiału i zdjąć ze stosów 40—70 m³ materiału.

Prace powyższe przy materiale ciężkim absorbują więcej sił roboczych jak przy grubym.

C. d. n.

JAN FIALA.

Chemiczny skład zboża.

(Ciąg dalszy)

Ziarno pszenicy składa się z wielu cienkich błonek, zespolonych w jedną łuskę, z których zewnętrzna w ostrym końcu ziarna, tworzy bródkę z włoskowatych tkanek. W zgrubiałym natomiast końcu ziarna widzi się wrosłą chrząstkowatą błonkę, pokrywającą kielek (Embrio). Począwszy od zarodka ciągnie się wzdłuż ziarna rowek, w początkach głębszy, ku końcowi płytszy. Całkowite więc wyłuskanie ziarna wraz z wydzieleniem kielka w zwykły sposób jest wprost niemożliwym, ponieważ kielek ukryty pod wrosłą błonką, łączy się bezpośrednio z jądrem. Pod łuską zewnętrzną, składającą się z całego szeregu cieniutkich błonek, znajduje się warstwa glutenowa, otaczająca właściwe jądro mączne. Z budowy ziarna widzimy, że błędem jest mniemanie, jakoby gluten znajdował się wprost pod naskórką, a największą ilość glutenu posiada miękisz drzewny, zwany otrębami.

Ziarno żyta jest cieńsze i dłuższe od ziarna pszenicy, mało różni się swą budową organiczną, o rowku mniej głębokim, a łatwiejsze do oczyszczenia w sposób mechaniczny. Tkanka twardsza wymaga przy oczyszczaniu większego nacisku, warstwa glutenowa prawie o połowę mniejsza. Żyto podobnie jak pszenica upra-

wia się u nas jako zboże jare i ozime. Fakt, że ozime ziarno żyta wydaje przy przemiale więcej mąki, jest młynarzom dobrze znany.

Jęczmień należy do zbóż jarych. Unas znany jest jęczmień sześćcio, cztero i dwurzędny, dla młynarza najodpowiedniejszym jest jęczmień dwurzędny, nadający się do wyrobu pęczaku i krup. Ustrój ziarna nie różni się prawie od ziarna pszenicy. Warstwa glutenu pod zewnętrzną skórą jest potrójna.

Ziarno kukurudzy zawiera w sobie nasienie z mączastem bielmem i jednoliściennym dużym zarodkiem, zrosniętym szczelnie z jądrem. Okrągło - podługowate o kolorze żółto - czerwonym ziarno kukurudzy nadaje się najlepiej do wyrobu grysiku kukurudzianego. Odmiana kukurudzy, jak koński ząb, nadaje się jako

pasza dla bydła, a grubo śrutowany na 4 części jako pokarm dla świń.

Ziarno prosa jest jajowate, prawie okrągłe, żółtego koloru, ziarnoskór brudno - zielony, nieprzyrośnięty, dwułupinowy, dość twardy, obłuszczony daje kaszę jaglaną. Proso znane jest wszystkim narodom słowiańskim, udaje się najlepiej na gruncie namulistym np. na stawiskach. Ziarno prosa, aby zachowało wszystkie swe dodatnie własności, powinno być starannie przechowywane w suchych, dobrze przewietrzanych, zaopatrzonych w naturalne światło — spichlerzach.

Nie odrzeczy będzie zapodać niżej, porównawczą tabelkę składników ziarn wspomnianych zbóż, biorąc pod uwagę średni liczebnik:

SKŁADNIK	PSZENICY			ŻYTA			JĘCZMIENIA			KUKURUDZY		
	ziarno	mąka	otręby	ziarno	mąka	otręby	ziarno	mąka	plewa	ziarno	mąka	łuski
Woda	14-16	14-25	12-40	12-18	13-70	15-40	12-13	14-20	14-60	10-11	12-50	14-20
Popiół	1-3	—	—	1-2	—	—	1-1.5	—	—	1-1.8	—	—
Skrobia — Krochmal	55-58	62-64	20-21	60-55	64-66	21-22	63	60-62	18.5	63	63-66	14.5
Gluten	10-20	—	—	8-12	—	—	12-20	—	—	10-11	—	—
Tłuszcze	10-25	1.5	3.5	25-35	2.0	4.5	2.5	2.3	3-4	6-7	2-4	8.5-10
Miękisz	1.5-2	1.5	20-25	2-6	2-3	28-30	7	3	30-35	4	2	12-25
Białko	—	11-12	18	—	10-11	18	—	14.5	11	—	11.5	10
Cukier	—	2-3	4-5	—	3.5	1.8	—	3-4	1.0	—	6.0	4.0
Guma	—	6-5	8-9	—	4-5	10-11	—	6-7	8-9	—	6.0	4.0

Komunikaty Stowarzyszenia.

Zapowiedziane na dzień 30. października posiedzenie Wydziału „Koła Młynarzy“ z powodów niezależnych zupełnie od Zarządu, nie odbyło się. Termin powyższego przesunięty został na dzień 20. listopada. Zarząd pozwoli sobie w odpowiednim terminie rozesłać specjalne zaproszenia do poszczególnych członków Wydziału, a wyniki obrad podać do publicznej wiadomości wszystkich członków.

Płatności podatków.

TERMIN PŁATNOŚCI PODATKU DOCHODOWEGO ZA ROK 1927. Ministerstwo Skarbu komunikuje, że ustawowy termin płatności podatku dochodowego za rok 1927 (1. listopada r. b.) nie zostanie odroczony, ani też należności tego podatku nie będą rozłożone na raty. W interesie zatem samych płatników leży jaknajrychlejsze płaćcie przypadających od nich należności z tytułu tego podatku do Kas Skarbowych, gdyż tylko w ten sposób zapobiegna

doliczaniu 2% kar za zwłokę oraz 5% kosztów przymusowej akcji egzekucyjnej.

TERMIN PŁATNOŚCI ZALICZKI NA POCZET PODATKU PRZEMYSŁOWEGO OD OBROTU. Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości płatników podatku przemysłowego od obrotu, że ulgowy termin płatności zaliczki na poczet tego podatku za kwartał III r. b. upływa z dniem 29 października r. b. i że po upływie tego terminu wszelkie wpłaty, uskuteczniiane z tytułu tej należności będą pobierane z doliczeniem 2% kar za zwłokę.]

Kronika.

Osuszenie bagien poleskich. Dzięki usilnym staraniom sejmików polskich Rząd oraz Zagranica zainteresowały się wielkim planem osuszenia bagien poleskich. Pierwsze kroki w tym kierunku zostały już podjęte. Mianowicie Bank rolny wyasygnował sejmikom powiatu Kобрzyńskiego, Kossowskiego, Sarneńskiego i Pińskiego pożyczkę 40.000 zł., specjalnie na roboty wstępne.

W przyszłym roku ma być wysłana na Polesie przez Rząd specjalna ekspedycja naukowa, celem ustalenia, w jaki sposób należy przeprowadzić generalne i racjonalne osuszenie bagien.

Akcja oszczędnościowa. Ostatnie miesiące dają niezbity dowód poprawy warunków gospodarczych w kraju, co uwiadcza się w wyższych lokat oszczędnościowych tak w instytucjach prywatnych jak też państwowych. Dążyłoby jednak należało, mimo tak sympatycznych objawów w społeczeństwie, do rozszerzenia sprężystej i umiejętnej propagandy oszczędnościowej wśród najszerszych kół społeczeństwa naszego, a tem samem uruchomienia dla celów społecznie produkcyjnych kapitału, który biernie spoczywa w krytkach domowych. Akcja taka natrafia wprawdzie specjalnie w Polsce na wielkie trudności, których przeszłość tkwi w dewaluacji i waloryzacji pieniądza polskiego. Wysiłki, które podejmuje w tym kierunku P. K. O. zmieniają jednak płonne obawy szerokiej warstwy społeczeństwa, gdyż nowe rodzaje lokat zabezpieczają w zupełności istotną wartość pieniądza. P. K. O. zamierza wprowadzić dwa nowe rodzaje lokat oszczędnościowych dla emigrantów i asekuracyjne.

Lokaty emigrantów będą miały całkowite zabezpieczenie wartości złożonego kapitału przez obliczanie ich złotych w złocie. Oszczędności te będą mogły być składane i w walucie zagranicznej, która będzie przeliczana na złote obiegowe, z zaznaczeniem gwarantowanej wartości złotych w złocie. Emigranci skutecznie będą mogli wpłaty czekami międzynarodowymi poczynawszy od sumy, równającej się wartości 1. zł. w złocie.

Drugi system lokat, znajdujący się jeszcze w opracowaniu ma się opierać na zasadach asekuracyjnych, jako ubezpieczenie na starość, na wypadek śmierci i t. p. Przez zobowiązanie się do opłaty pewnych rat miesięcznych — będzie można zabezpieczyć sobie otrzymanie po omówionej liczbie lat pewnego kapitału lub też wypłacenie tegoż rodzinie na wypadek śmierci ubezpieczonego.

Akcji tej, wszczętej przez P. K. O. przyklasnąć tylko należy i życzyć jej jak najobfitszych plonów.

Wznowienie wywozu otrąb. Sprawa zniesienia zakazu wywozu otrąb zagranicę została nareszcie po długich pertraktacjach definitywnie załatwioną. W dniu 26. października. Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów uchwalił ostatecznie kontyngent dla całej Polski. Podział pozwoleń odbywać się będzie pomiędzy poszczególne młyny krajowe na podstawie danych eksportowych z zeszłego roku gospodarczego. *Organizacje Młynarzy będą kwalifikowały poszczególnych petentów w porozumieniu z przedstawicielami Rządu, w stosunku do ich zdolności eksportowej.*

W związku z powyższem zezwoleniem ma być obniżona cena chleba, do czego zresztą zobowiązały się w swoim czasie same Organizacje Młynarzy.

Zbiory pszenicy na obu półkulach. Zbiory w Europie nie odbiegają znacznie od ilości zbiorów tamtegorocznych, pomimo, że poszczególne państwa wykazują cyfrowo mniej. I tak zbiory w Rosji Sowieckiej są o całe dwa miliony ton niższe niż w roku ubiegłym. Pozostałe natomiast państwa europejskie wykazują natomiast zbiory tegoroczne o 2 miliony ton wyższe w stosunku do roku zeszłego, wyrównując w ten sposób ubytek w Rosji. Natomiast kraje pozaeuropejskie wykazują najprawdopodobniej nadwyżkę w wysokości 1—1½ miliona ton pszenicy, w stosunku do roku poprzedniego. Zbiory w Argentynie wyrównują się mniej więcej. Kanada i Stany Zjednoczone przyniosą według obliczeń urzędów statystycznych o 2½ miliona ton więcej, niż w roku ubiegłym. Australia natomiast obniża swoje zbiory o 1½ milj. ton. Według powyższych kalkulacji, kraje pozacuropejskie wykazywały nadwyżkę eksportową w wysokości 1—1½ miliona ton.

Żniwa niemieckie. Daty przedstawione z końcem sierpnia przez niemiecki urząd statystyczny, a odnoszące się do tegorocznych zbiorów w Niemczech, przedstawiają się następująco: Zbiory pszenicy wynoszą 2,820.000 ton, w stosunku do 2,360.000 ton w roku zeszłym; zbiory żyta 7,170.000 ton stosunku do 6,320.000 ton w roku ubiegłym. W sprawozdaniu powyższem uwzględniono wprawdzie szkody poczynione przez ulewę z końcem sierpnia, jakie miały tam miejsce, nie jest jednak pewnem, czy uwzględniono w powyższem zestawieniu ilości zboża niezdatne do sprzedaży wskutek właśnie powyższych ulew.

Nowy Młyn Spółdzielczy. W Rypinie odbyło się poświęcenie kamienia węgielnego pod budowę nowego młyna spółdzielczego. Staraniem więc gminy jakoteż przy silnym współudziale miejscowych rolników, stanie świeża placówka zakrojona na średnią skalę i obsługiwać będzie całą okolicę, wpływając na ukształtowanie się cen mąki w tamtejszych okolicach.

Przegląd pism.

Ukazał się ostatnio Nr. 1. „ECHA POWSZECHNEJ WYSTAWY KRAJOWEJ“, oficjalny organ Wystawy Powszechnej 1929 r.

Na wstępie pisma widnieje autograf Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Ignacego Mościckiego, zachęcającego „wszystkie produkujące czynniki do wzięcia jaknajszerszego udziału w urządzeniu Wystawy wedle swych sił i możliwości“. Dalej następuje artykuł wstępny od wydawnictwa i redakcji, która za-

powiada współpracownictwo z „Echem“ przeszło stu korespondentów, jako czołowych reprezentantów świata gospodarczego, naukowego, kultury, sztuki i t. p. w kraju i zagranicą.

W dalszym ciągu przynosi „Echo“ artykuł dra Stanisława Wachowiaka, naczelnego Dyrektora Powszechnej Wystawy Krajowej; nader przychylnie o Wystawie oświadczenia p. inż. Zygmunta Słomińskiego, Prezydenta m. stoł. Warszawy; przegląd prac techniczno-budowlanych P. W. K.; artykuł wiceministra dra Karola Bertoniego; artykuł p. Jerzego Warchałowskiego, artykuł o Polonii Amerykańskiej i jej znaczeniu materialnem. Wreszcie idzie artykuł o finansach P. W. K., o znaczeniu P. W. K. dla rolnictwa, podział P. W. K. na grupy i kronika P. W. K.

Zeszyt prezentuje się bardzo okazale, wykonany jest na ładnym ilustracyjnym papierze i urozmaicony licznymi ilustracjami.

Cena jednego egzemplarza wynosi 1 zł. Przed-

płatę przyjmuje Administracja „Echa“ Poznań, ulica Grunwaldzka 22.

* * *

„Wyszedł z druku Nr. 20. „ROLNIKA EKONOMICZNEGO“ organu Związku Polskich Organizacji Rolniczych pod kierownictwem p. J. Gościckiego i redakcją p. Augusta Iwańskiego.

Numer zawiera w treści artykuły pp. Włodzimierza Wakara p. t. „Prusy Wschodnie a Polska“; Inż. Władysława Bielickiego „Przemysł Krochmalniczy w Holandji i w Polsce“, i Mieczysława O. Grabowskiego „Konjunktury w Europejskim Handlu Jajczarskim“.

W dalszym ciągu znajdujemy sprawozdanie z działalności Związku Polskich Organizacji Rolniczych, korespondencję zagraniczną z Włoch, kronikę krajową, kronikę zagraniczną, przegląd piśmiennictwa krajowego i zagranicznego, recenzje i sprawozdania oraz statystykę“.

Cedula giełdowa za czas od 15. X. — 31. X. 1927

	15/X—21/X	22/X—31/X
Pszenica dworska ex 1927 770—780 gr.	49.00—50.00	49.00—47.00
„ krajowa „ „ 740—750 „	47.00—48.00	47.00—45.25
Żyto małopolskie „ „ 690—700 „	38.50—39.50	38.50—38.25
Jęczmień przem. „ „ 640—650 „	36.50—37.50	36.50—36.00
Otręby żytnie bez worka	21.75—23.00	22.25—23.50
„ pszenne bez worka	21.25—22.50	21.75—23.00

Ruch na giełdzie bardzo ożywiony. Podaż w zbożu chlebowem i pszenicy bardzo wielka, w ślad za czem ceny powyższych zniżkują. Pszenica węgierska znacznie potaniała i prawie zrównała się się w cenie z krajową. Natomiast silny popyt za otrębami przy niedostatecznej podaży.

GIEŁDY KRAJOWE.

L w ó w:

Gryzik kukurudziany „	52.00—53.00
Mąka kukurudziana „	34.75—35.75
Kasza hreczana zł	76.00—78.00
„ jaglana „	71.25—75.25
„ jęczmienna „	62.00—66.00
Mąka pszenna 40% „	83.00—83.50
„ „ 50% „	74.00—74.50
„ „ 65% „	65.00

Na mąkę pszenną mały popyt przy tendencji zniżkowej, natomiast przy mące żytniej mała podaż przy silnem zainteresowaniu.

P o z n a ń:

Za 100 kg. franco stacja załadowcza:

Żyto	37.50—38.50
------	-------------

Pszenica	46.50—47.50
Jęczmień przemiał.	33.00—35.00
Mąka żytnia 70%	57.50
„ „ 65%	59.00
„ pszenna 65%	71.50
Otręby żytnie	25.00 26.00
„ pszenne	23.50—24.50

L u b l i n:

Lubelski Syndykat zbożowy notuje:	
Żyto	39.00
Przenica	50.00
Jęczmień	37.50

Ł ó d ź:

Ceny za 100 kg, loco stacja załadowcza.

Żyto	40.50
Pszenica	50.50
Jęczmień zwykły	40.00
Otręby pszenne	26.00—26.50
„ żytnie	28.00—29.00
Mąka żytnia 65%	61.00
„ pszenna 1 gat.	76.50

Katowice:

Pszenica eksportowa	52:50—53:50
„ krajowa	52:00—53:00
Żyto eksportowe	52:25—53:25
„ krajowe	43:50—45:50
Jęczmień eksportowy	48:00—50:00
„ „	42:00—45:00
Otręby pszenne	25:00—26:00
„ żytnie	25:50—26:50

Wilno:

Ceny hurtowne za 100 kg, loco Wilno.

Żyto	40:00—41:00
Jęczmień na kaszę	39:00—40:00
Otręby żytnie	25:00—27:00
„ pszenne	28:00—30:00

Kołomyja:

Notowania młynów kołomyjskich.

Pszenica dworska	50:50—50:60
Żyto dworskie	37:60—37:80
Jęczmień browar.	40:50—40:70
Pszenica chłopska	48:15—48:30
Żyto chłopskie	36:10—36:25
Jęczmień zwykły	38:25—38:30
Mąka pszenna „00“	85 00
„ „ „1 A“	63:00
„ „ „1 B“	31:25
„ „ „2“	27:00
Otręby pszenne	22:00
Mąka żytnia 65 ¹ / ₁₀ „0“	58:00
„ „ „1“	30:00
„ „ „2“	27:00
Otręby żytnie	22:00

Zainteresowanie słabe przy dostatecznej podaży wszelkich gatunków. Popyt na mąkę wielki, szczególnie z pierwszych sort.

DROBNE OGŁOSZENIA.

MŁYN WODNY na Pomorzu o 6 ołożeniach wraz z 40-morgowym gospodarstwem, wtem 2 domy murowane. Stodoła, obora ze stajnią, wszystko pod papą, z żywym i martwym inwentarzem za 5.500 Dolarów sprzedam. Zgłoszenia do Administracji „Powszechnej Gazety Młynarskiej“ pod Nr. 4406.

MŁYN WODNY walcowy, murowany, w pełnym ruchu z 24 morgami roli, łąk, lasu i sadu, z budynkami gospodarczymi, domem mieszkalnym, 12 km od Lwowa, przy kolei, sprzeda właścicielka. Wiadomość: Lwów, ul. Pułaskiego 4. MIĘSOWICZ.

DO SPRZEDANIA Turbina Francisa podwójna Prokopa dla spadu 2:5 m. za cenę 230 Dolarów. Wiadomość w biurze „Molitor“ Lwów, Boimów 3.

MŁYN parowy, nowocześnie urządzony, przemiał na dobę 1000 q, własna bocznica kolejowa, 2 samochody ciężarowe, samochód osobowy, nowa piękna willa, 20 pokoi, centralne ogrzewanie, światło elektryczne, 7 morgów sadu, w mieście. Cena 420.000 zł, wpłaty 260.000 zł.

MŁYN motorowy, masywny, 3 piętrowy, nowocześnie urządzony, przemiał na dobę 350 q, piękna woda, okolica bardzo bogata, w mieście, przy dworcu, cena 180.000 zł, wpłaty 135.000 zł.

MŁYN parowy, nowocześnie urządzony, masywny, 3 piętrowy, przemiał na dobę 200 q, willa, 6 pokoi, piękny sad, do tego 20 morgów ziemi, blisko dworca, cena 140.000 zł, wpłaty 85.000 zł.

MŁYN motorowy, masywny, 3 piętrowy, budowany 1925 r., przemiał na dobę 120 q, dom mieszkalny 5 pokoi, w mieście gimnazjalnem. Cena 60.000 zł, wpłaty 50.000 zł.

MŁYN wodny, przemiał na dobę 120 q, dom mieszkalny 7 pokoi, 2 domy robotnicze, do tego 60 morgów pszennej ziemi, w bardzo dobrej okolicy. Cena 125.000 zł.

Oraz kilkadziesiąt młynów każdej wielkości, oraz i majątków ziemskich — poleca Agencja Dóbr ST. KWIATKOWSKI, Giezno, Lecha 4., tel. 352.

Łódzka Fabryka Motorów

HENRYK WEGNER Spadkobiercy

w Łodzi, ul. Kilińskiego 112.

ROK ZAŁ. 1896.

ROK ZAŁ. 1896.

Poleca swoje 1-a motory ropowe najnowszej konstrukcji na dogodnych warunkach. Wielkie oszczędności na paliwie, przeto nader ekonomiczne.

Oprócz tego fabryka buduje w specjalnym dziale wentylatory ang. systemu „Blackman“ i wentylatory kuzienne wysokiego ciśnienia.

1—24 Poszukujemy reprezentantów.

M. STEINHAUS

Lwów, Grodecka 10 a

poleca: walce, perlaki, tryjery, kamienie oraz wszelkie maszyny w zakres młynarstwa wchodzące zawsze na składzie.

Warunki konkursu na projekt plakatu Powszechnej Wystawy Krajowej w r. 1929.

Zarząd Powszechnej Wystawy Krajowej rozpisuje niniejszem konkurs na projekt plakatu Wystawy.

Udział w konkursie mogą brać wyłącznie obywatele Rzeczypospolitej Polskiej.

Treścią zadania konkursowego jest symboliczne uplnstycznienie idei Powszechnej Wystawy Krajowej, mającej przedstawić całość naszego dorobku kulturalnego i gospodarczego w pierwszym dziesięcioleciu niepodległego bytu państwowego.

Plakat ma mieć 70 cm. szerokości i 90 cm. wysokości i być zaopatrzony w napis:

Powszechna Wystawa Krajowa 1929 maj-wrzesień Poznań.

Ponieważ przewiduje się nadruk napisu w rozmaitych językach, należy pismo tak umieścić, by je można bez przeszkody dla całości zastąpić innym.

Projekt winien być dostosowany do reprodukcji w technice litograficznej najwyżej w sześciu kolorach.

Zarząd Powszechnej Wystawy Krajowej wyznacza 3 nagrody za względnie najlepsze prace:

I nagroda w sumie 2.500 zł

II „ „ „ 1.500 „

III „ „ „ 1.000 „

Sąd konkursowy stanowią: 1. Józef Czajkowski, dyrektor Szkoły Sztuk Pięknych w Warszawie, 2. re-

daktor Kucik, Naczelnik Wydziału Propagandy Powszechnej Wystawy Krajowej, 3. Karol Maszkowski, dyrektor Państw. Szkoły Zdobniczej w Poznaniu, 4. Architekt Jerzy Müller, 5. prof. Władysław Skoczyła, 6. radca Roger Sławski, naczelnny architekt Powszechnej Wystawy Krajowej, 7. Dr. Mieczysław Treter, Dyrektor Towarzystwa Szerzenia Sztuki Polskiej wśród obcych, 8. Dr. Wachowiak, Naczelnny Dyrektor Powszechnej Wystawy Krajowej, 9. Jerzy Warchałowski, Dyrektor Kultury Powszechnej Wystawy Krajowej.

Projekty należy zaopatrzyć godłem i do przesyłki dołączyć zalepioną kopertę, zaopatrzoną w to samo godło, a zawierającą wewnątrz nazwisko i miejsce zamieszkania autora.

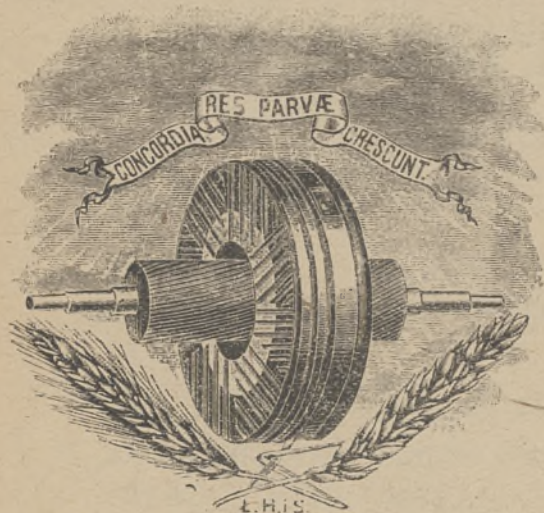
Termin nadsyłania prac upływa z dniem 1. grudnia, godz. 12.

Dla prac zamiejscowych miarodajną jest data stempla pocztowego.

Prace nagrodzone wraz z prawem reprodukcji przechodzą na własność Powszechnej Wystawy Krajowej.

Autor pracy konkursowej zobowiązany jest wykonać potrzebne rysunki zależnie od techniki, jaką plakat będzie wykonany.

Sąd konkursowy może polecić do zakupu Dyrekcji Wystawy prace nienagrodzone, a wyróżniające się.

CZĘSTOCHOWA 1909 — MEDAL ZŁOTY
za postępową fabrykację maszyn młyńskich

Egzystuje od 1900 r.

FABRYKA MASZYN I KAMIENI MŁYŃSKICH
ŁĘGIEWSKI I HARTWIG

WARSZAWA — PRAGA, ul. SZEROKA Nr. 11.

dom własny.

Telefony Nr.: 16-08 i 38-34.

P O L E C A :

wyroby własne według najnowszych wymagań techniki
wykonywane, jako to:

DLA MŁYNÓW ZBOŻOWYCH: wialnie, maszyny żubrowe, szmerglowe, szczotkowe postawy walcowe podwójne i pojedyncze najnowsze czelazne modelu, pytle płaskie samokrężne jednoskrzyniowe i dwuskrzyniowe, pytle odśrodkowe, wialnie kaszowe, filtry do kurzów i pośladów, filtry i wentylatory do chłodzenia młewa (aspiracje). Kamienie francuskie i sztuczne. Gazę jedwabną gwarantowanego gatunku.

DO WYROBÓW KASZ: Perlaki z obsługą samodzielną (automatyczne) i ręczne. — Kralnice, łamacze, sortowniki z wentylacją do kasz perłowych.

Transmisje syst. Sellersa z automatycznym obręczkowem smarowaniem.

Turbiny wodne syst. Francis'a.

DLA GOSPODARSTW WIEJSKICH: Śrutowniki z kamieniami i tarczowe.

Wszelkie artykuły dla młynów. — Liczne referencje odbiorców.

KOSZTORYSY I CENNIKI NA ŻĄDANIE BEZPŁATNIE.

Tow. Akc. **J. JOHN** w Łodzi,

wyrabia jako specjalność :

Walce Młyńskie

w stanie surowym lub zupełnie gotowym, nie ustępujące w niczem walcom zagranicznym. Łożysko elewatorowe, kompletne przystawki napędowe do elewatorów. Mechanizmy i całkowite uzbrojenia do kamieni młyńskich i t. p.

Pędnie (Transmisje) Koła zębate

Tokarki szybkoobrotowe,

Wiertarki słupowe.

Ruszt ekonomiczne oraz wszelkie odlewy żeliwne.

WŁASNE BIURA SPRZEDAŻY :

Warszawa	Kraków	Poznań	Lwów	Katowice	Lublin	Gdańsk
Jerozolimska 51.	Basztowa 24.	Cieszkowskiego 8.	Zybkiewicza 39.	Ks. Dąmbrata 9.	Krak. Przedm. 58.	Schüsseldamm 62

3-12

Dostawa ze składu lub w terminach krótkich.

Riesel, Schieber i Friedländer

ZAKŁAD BUDOWY MŁYNÓW

we Lwowie, ul. Hetmańska 1. 24. — Telefon Nr. 9-47.

Generalne przedstawicielstwo :

JÓZ. PROKOPA S-WIE, fabryki maszyn młyńskich i turbin w PARDUBICACH

oraz

FABRYKI MOTORÓW HILLE-WERKE S. A., dawniej Moritz Hille w DREZNIE

dostarcza wprost ze składu na dogodnych warunkach maszyny młyńskie wyrobu PROKOPA.

Stale na składzie: walce, perlaki, łuszczarki, tryjery, kamienie, plansichtry, reformy, aspiratory, oraz wszelkie inne maszyny młyńskie. — TURBINY systemu FRANCISA oraz całkowite urządzenie młynów gospodarczych i handlowych.

Maszyny młyńskie wyrobu PROKOPA są pierwszorzędnie wykończone; zużywają mało siły przy znacznie zwiększonej wydajności. Referencje oraz listy pochwalne naszych P. T. Odbiorców świadczą o dobroci fabrykatów PROKOPA oraz naszej solidnej obsłudze.

Motory „HILLE-WERKE“ znane są w całej Europie środkowej i wschodniej, ropne systemu „Diesla“, oraz ssąco-gazowe od 15 do kilkuset HP.

Zalety motorów HILLEGO: minimalne zużycie materii opałowej, czysta i prosta obsługa, równomierny spokojny chód przy wszystkich obciążeniach, większa przejrzystość, jakoteż dobre wyregulowanie.

Fabryka „HILLE-WERKE“ w Dreźnie dostarczyła dotychczas 13.000 motorów o sile 210.000 HP.

DOGODNE WARUNKI SPŁATY.

8-12